

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 388/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti postupu a prípisu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov č. k. UVTOSaUVV-01889/13-2022-1 zo 7. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 29. apríla 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13 a čl. 34 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a prípisom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „ústav na výkon trestu odňatia slobody“) č. k. UVTOSaUVV-01889/13-2022-1 zo 7. apríla 2022 (ďalej len „napadnutý postup a prípis ústavu na výkon trestu odňatia slobody“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v ústave na výkon trestu odňatia slobody od 7. júla 2021 vykonáva trest odňatia slobody.

2.1. Dňa 9. septembra 2021 sťažovateľa v ústave na výkon trestu odňatia slobody navštívili jeho advokáti v súvislosti s jeho obhajobou vo viacerých trestných veciach.

2.2. Keďže počas výsluchu sťažovateľa realizovaného 8. marca 2022 orgány činné v trestnom konaní podľa jeho názoru disponovali informáciami o obhajobe sťažovateľa, má podozrenie, že rozhovory sťažovateľa s jeho advokátmi boli v ústave na výkon trestu odňatia slobody zaznamenané informačno-technickými prostriedkami a poskytnuté orgánom činným v trestnom konaní.

2.3. Podaním z 31. marca 2022 sťažovateľ požiadal riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody o poskytnutie informácie, či dôverné rozhovory medzi sťažovateľom a jeho advokátmi boli zaznamenávané informačno-technickými prostriedkami a poskytnuté iným osobám, resp. orgánom a v prípade, že tieto sťažovateľove podozrenia sú dôvodné, aby označil orgány, ktoré vydali na to príslušný súhlas/príkaz a ktoré daný úkon zrealizovali.

2.4. Riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody napadnutým prípisom sťažovateľovi oznámil, že ústav na výkon trestu odňatia slobody nie je povinný sťažovateľa informovať a ani mu poskytovať ním žiadané potvrdenia v kontexte sťažovateľom prezentovaných domnienok.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta zásah do svojho práva na dôverný rozhovor s právnym zástupcom, a to odposluchom priestorov, ktoré sú k dispozícii v ústave na výkon trestu odňatia slobody na konzultácie s obhajobou. Sťažovateľom namietaný zásah spočíva v jeho podozrení založenom na rozumnej pochybnosti vyplývajúcej zo skutočnosti, že orgány činné v trestnom konaní disponovali informáciami o obhajobe sťažovateľa, pričom toto sťažovateľovo podozrenie zosilnelo vzhľadom na obsah napadnutého prípisu ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

3.1. Podľa jeho názoru je ústavná sťažnosť proti napadnutému postupu a prípisu ústavu na výkon trestu odňatia prípustná, keďže nedisponuje žiadnym opravným prostriedkom podľa čl. 47 ods. 1 charty, pričom sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 456/2021 z 10. februára 2022.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv napadnutým postupom a prípisom ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ústavu na výkon trestu odňatia slobody prikázal zlikvidovať všetky zvukové záznamy získané realizáciou odposluchu rozhovorov medzi sťažovateľom a jeho advokátmi v ústave na výkon trestu odňatia slobody a sťažovateľovi priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 eur.

5. Sťažovateľ zároveň ústavný súd požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13 a čl. 34 dohovoru a práva podľa čl. 47 ods. 1 charty napadnutým postupom a pripísom ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že sťažovateľ má podozrenie založené na rozumnej pochybnosti, že došlo k zásahu do jeho práva na dôverný rozhovor s právnym zástupcom, a to odposluchom priestorov, ktoré sú k dispozícii v ústave na výkon trestu odňatia slobody na konzultácie s obhajobou.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcim viacerým nedostatkom niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natolko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum.

10. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd predovšetkým pripomína princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci

im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, IV. ÚS 461/2018, II. ÚS 137/2019, I. ÚS 227/2019, II. ÚS 425/2021).

12. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že predmetnú žiadosť sťažovateľa z 31. marca 2022 o poskytnutie informácie adresovanú riaditeľovi ústavu na výkon trestu odňatia slobody je podľa jej obsahu potrebné hodnotiť ako žiadosť o sprístupnenie informácie podľa § 14 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“).

13.1. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na § 19 zákona o slobode informácií, v zmysle ktorého proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17 zákona o slobode informácií. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať. O odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla alebo mala rozhodnúť. Odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.

13.2. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd pre úplnosť pripomína, že následne sa správnou žalobou možno domáhať aj súdneho prieskumu rozhodnutia o odvolaní.

13.3. Z uvedeného tak vyplýva, že v prípade, ak sťažovateľ nepovažoval za dostatočnú odpoveď riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody na jeho žiadosť z 31. marca 2022 o poskytnutie informácie, mohol predmetný prípis ústavu na výkon trestu odňatia slobody napadnúť odvolaním podľa § 19 zákona o slobode informácií, resp. v prípade nespokojnosti s rozhodnutím o jeho odvolaní sa mohol následne domáhať sprístupnenia ním požadovanej informácie prostredníctvom správneho súdnictva.

14. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti na podporu svojho tvrdenia o prípustnosti svojej ústavnej sťažnosti argumentuje nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 456/2021 z 10. februára 2022, ústavný súd konštatuje, že označené rozhodnutie ústavného súdu nie je aplikovateľné na skutkovú situáciu sťažovateľa jednak z dôvodu, že označené rozhodnutie ústavného súdu vôbec nerieši otázku posudzovania prípustnosti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti ústavu na výkon trestu odňatia slobody (ako to je v prípade sťažovateľa). Rozdiel medzi skutkovou situáciou sťažovateľa a sťažovateľa, ktorého sa týkal označený nález ústavného súdu, je zároveň daný

aj tým, že kým sťažovateľ, ktorého sa týkal označený nález ústavného súdu, sa najprv, odvolávajúc sa na čl. 47 ods. 1 charty, neúspešne domáhal možnosti súdneho prieskumu postupu orgánov činných v trestnom konaní všeobecnými súdmi a až následne podal ústavnú sťažnosť smerujúcu proti všeobecnému súdu, tak v prípade sťažovateľa z obsahu jeho ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa pred podaním ústavnej sťažnosti najprv, odvolávajúc sa na čl. 47 ods. 1 charty, vôbec nedomáhal odstránenia ním tvrdeného zásahu do svojho práva na dôverný rozhovor s právnym zástupcom iniciovaním konania pred všeobecnými súdmi. Uvedené tak len podporuje záver ústavného súdu o neprípustnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

15. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa vyhodnotil ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

16. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľova argumentácia je fakticky len v rovine podozrení, dohadov a hypotéz, že v jeho trestnej veci mohlo dôjsť k zásahu do jeho práva na dôverný rozhovor s právnym zástupcom. Akceptácii sťažovateľom použitej argumentácie tak bráni nesplnenie jeho povinnosti uniesť bremeno svojho tvrdenia vzťahujúceho sa na porušenie označených práv v konaní pred ústavným súdom. Inak povedané, ústavný súd by nemohol založiť ústavnoprávny prieskum napadnutého postupu a prípisu ústavu na výkon trestu odňatia slobody len na tom, že sťažovateľ sa neúspešne domáhal, aby mu riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody poskytol informácie, ktoré by odstránili sťažovateľove podozrenia o ním tvrdenom zásahu.

16.1. Vzhľadom na uvedené mohol ústavný súd aktuálnu ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

18. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadala, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

19. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zrejme, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený

jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu